

MAI VILÁG

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Str. Bob (volt Klemens u.)
No. 2. Szerkesztőség délután
hat óra után Str. Regina Ma-
ria (v. Deák Ferenc u.) No. 38
szám. — Telefon: Nappal 603,
este 194. — Előfizetési ár:
egész évre 800 lej, félévre 420
lej, negyedévre 220 lej és egy
hónapra 80 lej. Külföldre
szoknak az áraknak kétszerese.
Hirdetések tarifa szerint. —
Apróhirdetés egy szó 2 lej.

Cluj-Kolozsvár 1928.

POLITIKAI NAPILAP

Péntek, szeptember 14

Új ember vagyok

Irtá: Tamás Áron

Szomoruan keltek és szomoruan fe-
léstök erdélyi magyarok. És vannak
perceitek, amelyben halált láttok álla-
ni a mi jövődönk utjának közepébe.

De én nem látom azt.

Mert én új erőt érzek, amely lábál-
mon keresztül, mint a delejesség tag-
jaimba árad. És új hitet érzek lenge-
dezni a levegőben, mintha az Isten il-
latot öntött volna végig ezen a föld-
dön.

Ne keljetekek szomorúsággal, hanem
kedvvel, ahogy én.

És ne felejtétek szomorúsággal, ha-
nem a felvirradó, boldogabb nap örö-
mében, ahogy én.

Vagy hogyan bátorítsalak egyszerre
valahányat?

Nézétek: arany trombita lett érte-
tek a tollam, amely bátran és örö-
mel énekl nektek:

— Új ember vagyok.

És ahogy írni kezdek, új lesz a pa-
pír, amelyre gondolat-aranyaim red-
gurulnak fejemből; új lesz az út, ame-
lyen testem autója fut, miközben két
szememet világításra gyújtja a Sors;
és új lesz a kapu is, amelyen befutok
a szívekbe, mint annyi sok kicsi, pi-
rosló garázsba.

Ne gondoljátok, hogy az öregek
mánnát fognak nektek sírni az egek-
ből. Ne gondoljátok, hogy jó kenyér
nektek naponta háromszor az aktacso-
mó. Azt se gondoljátok, hogy tikkado-
zásotok idején forrást fakasztanak
ezek a bölcsék az írodaszobákban,
vagy egy paragrafussal kihúzzák a du-
gót az üvegből, amelynek hamisított
bora mellett sírva vigad a magyar.

A csodák ideje elmúlt.

Dögszag az ábránd.

Mert egy élet adatott nekünk és azt
élni kell bátran és eredménnyel. Kezd-
jétek élni tehát és mondjátok és hír-
désétek és tegyétek, amit más erdélyi
fiatalokkal mondok én is:

Nekünk nem kell a háborus szel-
lem, amely a két áldott emberi karból
emberölő karokat csinál; és nem kell
az a hazafiság, amely hazugságával és
idegenben festett vízával odajuttatott,
ahol vagyunk máma.

Hanem békesség kell nekünk, amely-
ben iskolákhoz és családi házakhoz
hordják karjaink a téglát; és olyan
hazafiság kell nekünk, amely Erdély-
ből nyugatra ezt üzeni:

— Alkot a magyar.

Nekünk nem kell a háboru előtti
kártékony készség, mely a jólelkű és
dolgozó idegent jobbnak mondja, mint
azt a magyart, aki káromkodik és mun-
ka helyett ugatja testvérét; és nem
kell az a mérleg, amely a csaholó sen-
kit többre mutatja, mint az őrhelyén
dolgozó építő magyart.

Hanem ölelő karok kellene nekünk,
amelyekkel megsimogatjuk, aki
emberi és magyar értéket izzadt vi-
lágra; és olyan mérleg kell nekünk, a
mely a mélységbe ejti a gyűlölködők
és furcsusok társadalmát.

Nekünk nem kell az erdélyi magyar
passzivitás, amely 920-hoz köti oda a
magyart és ott tartja akkor is, amikor

928-at írunk; és nem kell a düzzogás
Istenre és sorsra, hogy halálra va-
gyunk vetve.

Hanem a szellemi harc kell nekünk,
amelyben saját nyelvén fogjuk legyőz-
ni azt, aki rosszat akar nekünk; és az
értelem ügyei kellenek nekünk, ame-
lyekkel biztos a győzelem ezen a föld-
dön.

Nekünk nem kellene a nagy ma-
gyar sírásók, akik eleven probléma-
kat temetnek el nap-nap után, miköz-
ben sírva tetszelegnek a gyászoló nép
előtt; és nem kellene a kuruzslók
sem, akik csak a pénzt veszik el, de
gyógyítani nem tudnak, mert nem ada-
tott képesség nekik erre.

Hanem örök kellenek nekünk lám-
pással a kézben, akik kiáltanak és fel-

verik a várost és felverik a falut, amik-
kor élő problémát, vagy eleven em-
bert akarnak temetni; és orvos kell ne-
künk, aki vág és kötöz és gyógyít és
felemelt fejjel állhat a nagy magyar
család előtt és Isten előtt.

Nekünk nem kell kiváltság, amely
mágnásnak adatik a szegénnyel szem-
ben, vagy a katolikusonak adatik
más felekezettel ellen; és nem kell két
különböző mérték, amelyet gyűlölet és
szeszély szerint rángatunk elé.

Hanem egyetlen világítás és lobogás
kell nekünk, amelyben együtt fénylik
minden égtáj felé az erdélyi magyar-
ság; és igazság kell nekünk könyör-
telemmel saját házaikban, hogy ennek
erején törhessünk előre bátran min-
den jogainkért, amely emberségünk,
multunk és hivatásunk miatt megillet
minket.

Nekünk nem kell hazugság, amely
az öreget alkalmasabbnak véli a ve-
zetésre; és por sem kell a szemünkbe,

mert akarjuk látni, hogy ki visel lárvát.
És nem kell senki, aki nem látja,
hogy itt csak a magunk erejéből élhe-
tünk, vagy halhatunk meg.

És nem kell semmi délibábos masz-
lag, amely egymás ellen hergeli a
különböző erdélyi nemzeteket és a
különböző vallásban élőket.

Reális életet akarunk, mert biztos
életet akarunk.

Itt áll előttem nagy oszlopokkal és
óriás méreteivel és biztatóbb színekbe
derengésével egy kapu, amelyen a mi
új életünk tizedik évfordulóján át kell
mennie az erdélyi magyarságnak.

Új évtized közeledik, érzi a nép.

És miközben elindul a kapu felé sa-
jongva és életet kiáltva a magyar tö-
meg, ott látok előlmenni sok fiatal
erdélyi magyart. És azoknak kezében
mind kicsi zászló leng s a zászlókon
csillog az irás a reggeli nap biztató
fényében:

— Új ember vagyok!

A Rajna-kérdésben érdekelt felek mere- ven ragaszkodnak álláspontjukhoz és így nincs kilátás megőgyezésre

Németország követeli a versaillesi szerződés előírásainak fogá- natosítását — Az angol sajtó Franciaországot támadja

(Genf, szeptember 12. A Mai Világ
tud.) A világpolitika még mindig Bri-
and genfi beszédének hatása alatt áll.
Tegnap este a „Berbues“-szállóban
kétórás tanácskozás folyt le Briand,
Boncour, Benes, Marinkovics és Zaleski
között a napirenden levő kérdésekről.

Ezt a megbeszélést egy, az öt nagy-
hatalmak: Anglia, Franciaország, Né-
metország, Olaszország és Japán kép-
viselőinek tanácskozása követte.

Müller Franken kancellár a sajtó
képviselőinek kijelentette, hogy
bízalommal viseltetik a Népszö-
vetség irányában, azonban ez a
bízalom csak a munkán alapulhat.
Kritikát gyakorolt ugyan, de ez ter-
mészetes is, mert az alkalmazott mód-
szerek a bírálatot meg is érdemlik. A
leszerelést illetően Németország köve-
teli a versaillesi szerződésben meg-
ígért általános leszerelést és

követeli a rajnai területek felsza-
badítását is

az általános pacifikáció érdekében.
Ausztriának Németországhoz való
csatlakozására vonatkozólag kijelentet-
te Müller Franken, hogy ennek a mód-
ja szintén a versaillesi békeszerződés-
ben van körvonalazva.

Briand beszéde: zsarolási
manőver?

(London, szeptember 12.) A Daily
Chronicle genfi munkatársa azt az érte-
sülést közölte lapjában, hogy Cushman-
dum angol helyettes külügyminiszter
mindent elkövet, hogy a Briand beszé-
de nyomán keletkezett politikai hul-
lámverést lecsendesítse. A lap élesen
ír a franciák ellen. Megalapítja, hogy
a legnagyobb politikai tudatlanság

volna Angliától, ha részt venne a
franciák zsarolási kísérletében.

Anglia annak idején örömmel üdvö-
zölte Locarnot, mely a gyűlölet at-
moszférája helyébe a jóakarát, barátsá-
g légkörét volt hivatva meghono-
sítani. Az angol közvélemény most is
csak helyesléssel fogja fogadni, ha
nem követik a franciákat lehetetlen
utjukon.

Briand enyhíteni próbálja a
feszültséget

(Torino, szeptember 12.) A La Stam-
pa genfi levelezőjének tudósítása sze-
rint Briand a sajtónak adott tájékoz-
tatón kívül a locarnoi hatalmak érte-
kezletén is megragadta az alkalmat,
hogy a német delegáció elkedvetlene-
dését és lehangoltságát enyhítse, ami
részben sikerrel járt. A lap szerint

az értekezleten általánosságban
tárgyalták a rajnai megszállás
likvidálásának feltételeit,

de a belgák javaslatára már itt az el-
ső tanácskozáson szóba kerültek a Né-
metország részéről nyújtandó garanciák
a Dawes-tervezet további végrehaj-
tására.

Milanói jelentés arról tud, hogy Her-
mann Müller Franken kancellár Bri-
and kimagyarozkodó szavaira ő maga
is értelmezni kezdte öt nap előtti be-
szédének egyes szakaszait s kijelentet-
te, hogy

a nem őszinte politikus és nem
őszinte politikai kitételek nem
Briandra és politikájára vonatkoz-
tak.

Az olasz sajtó egyébként részletesen
foglalkozik a rajnai kérdéssel. A lapok
valószínűnek tartják a megszállás fel-
oldására vonatkozó tárgyalások sikerét

és jelzik, hogy az egész Rajna-vidéket
minden valószínűség szerint teljesen
demilitarizálni fogják.

A Rajna-kérdésben érdekelt
államok konferenciája

(Genf, szeptember 12.) Tegnap dél-
után öt órakor a Beau Rivage-szálló-
ban kezdetét vette a rajnai megszállás-
ban érdekelt hatalmak értekezlete a
német népszövetségi delegáció, Her-
mann Müller Franken kancellár és
Schubert külügyi államtitkár bevoná-
sával. Az értekezleten a hatalmak azo-
kat a feltételeket vitatták meg, amelyek
mellett a megszállás likvidálására vo-
natkozó német kívánságokat teljesít-
hetik.

Genfi politikai körökben nagy jelen-
tőséget tulajdonítanak az eredmények-
kel kecsgetető tanácskozásoknak.

Ez az első eset, hogy a rajnai
megszállók közvetlen megbeszélés-
sekbe bocsátkoznak a német ki-
küldöttel

az esetleges idő előtti kiűrités részle-
teiről és feltételeiről.

Beavatott helyről származó közlés
szerint a rajnai megszálló hatalmak
értekezletén a megbeszélések barátság-
os mederben folytak le, de a felek ál-
láspontjaikhoz egyelőre mereven ra-
gaszkodnak. Az értekezletet csütörtök-
ön a délutáni órákban folytatják.

Az újjáalakult népszövetségi
tanács első ülése

(Genf, szeptember 12.) A népszöve-
tségi közgyűlés befejezte a főtájkári je-
lentés fölötti általános vitát és a suly-
pont most a főbizottságok munkájára
helyeződött át. Délelőtt és a délután
folyamán is a 3. főbizottság tartott
ülést.

Titokzatos pénzhamisító műhely után kutat a kolozsvári rendőrség

Pénzhamisítás vádja alatt letartóztattak egy keresztési tanítót

(Cluj-Kolozsvár, szept. 12. A Mai Világ tud.) A kolozsvári rendőrséghez néhány nappal ezelőtt édeskes bűnvádi feljelentés érkezett, amely szerint Kolozsváron hamisított kétélejeseket hoztak forgalomba. Az első feljelentő Ispas kolozsvári fényképész volt, aki egyébként a kolozsvári rendőrség tisztviselője és feljelentésében előadta, hogy egy jól öltözött fiatalember fényképeket csináltatott nála. Mikor a fizetésre került volna a sor, felesége számolt el a megrendelővel, aki pénztárcája helyett egy hatalmas zacskót szedett elő, amely kétélejesekkel volt tele.

A fényképek árát a fiatalember fénylő kétélejesekkel fizette ki. Miután Ispas bizaérkezett, felesége elmondta neki a különös esetet. A rendőrségi tisztviselő gyanút fogva, megnézte a pénzeket és ekkor megdöbbenve állapította meg, hogy az összes kétélejesek művészi hamisítványok, mert azokat csak nagy nehezen lehet megkülönböztetni a valódi kétélejesektől.

Ujabb feljelentések érkeznek

Közvetlenül Ispas fényképész feljelentése után újabb feljelentés érkezett a rendőrség büntető osztályához, ami azt igazolta, hogy a fényképész esete nem egyedülálló Kolozsváron. A feljelentést a kolozsvári „Keményseprő” című vendéglő tulajdonosa tette meg, aki előadta, hogy egy elegánsan öltözött fiatalember a vendéglőben ebédelt és amikor a fizetésre került volna a sor, százharminc lejt kétélejesekben fizetett ki, melyekről csak nagykesőn állapították meg, hogy hamisítványok.

A felfedezés után keresni kezdte a vendéglős a fiatalembert, azonban a legselesebbkörü kutatás utján sem tudtak nyomára bukkanni és ekkor megtették a bűnvádi feljelentést a fiatalember ellen. A rendőrség büntető osztályán tehát két egybehangzó bűnvádi feljelentés feküdt, amely egy ravasz szélhámos és pénzhamisító garázdálkodásairól számolt be. A rendőrség Draghiciu rendőrigazgató vezetésével még két nappal ezelőtt megindította a nyomozást az anoním szélhámos elfogatására. A nyomozást jelentős mértékben elősegítette az a körülmény, hogy a fiatalember fényképének egyik másolata és maga a lemez is Ispas fényképésznél maradt.

Bota Joan keresztési tanító kézrekerül

A kéznél levő fénykép két napi nyomozás után eredményre vezette a rendőrséget, mert tegnap este a büntető osztály detektívjei az egyik kávéházban egy fiatalemberre lettek figyelmesek, akik tökéletesen hasonlítottak a hamis kétélejeseket terjesztő gyanús ismeretlenre.

A detektívek azonnal leigazoltatták és ennek kapcsán kiderült, hogy a fiatalembert Bota Joannak hívják, Keresztes községbeli tanító, aki az iskolaév megkezdéséig Kolozsváron szándékozott eltölteni szabad idejét.

Az igazoltatás után a rendőrségre kísérték, ahol megmozdították és ennek kapcsán hatalmas csomó hamisított kétélejeseket találtak meg nála.

A rendőrség büntető osztályán csak másnap reggel hallgatták ki, majd kihallgatása után átkísérték az ügyészségre, ahol Boca soros ügyész hallgatta ki.

A pénzhamisítással vádolt fiatal keresztési tanító Boca ügyész előtt akárcsak a rendőrségen, a legerélyesebben tiltakozott a pénzhamisítás vádja ellen. Védekezésében előadta, hogy néhány nappal ezelőtt Kádár Györgyné Bucova uccában levő dohánytözséjében vásárolt cigarettát és papír pénz helyett több csomag kétélejes csomagot kapott az asszonytól. Maga sem tudott arról, hogy a kétélejesek hamisítványok lettek volna.

A tanuk beidézése és technikai előkészületek miatt szombatra halasztják a kommunistaper főtárgyalását

Még mindig nem került sor a monstre-pör érdemben való letárgyalására — A védők illetéktelennek minősítették a hadbírótságot a per letárgyalására

(Cluj-Kolozsvár, szept. 12. A Mai Világ tud.) A kolozsvári VI. hadtest hadbírótsága tegnap délelőtt 3 órakor folytatta a kommunista per tárgyalását.

Miután Pacala elnök az ülést megnyitotta, a védők kifogásolják, hogy Szenkovits Sándor nagyváradi munkás jelentős szerepet tölt be a vádiratban és még sem lehet jelen a főtárgyaláson, mert a zilahai ügyészség fogházában van elzárva. Negulescu vádbiztos kijelenti, hogy

amennyiben Szenkovits nem érkezik meg, úgy egyszerűen kiesik a perből

és ügyét külön fogják majd letárgyalni.

Időközben azonban Szenkovits is befutott és így az ügyész előterjesztése önmagától elesett.

Tegnap délelőtt folyamán a hadbírótságot még mindig nem tért ki a per érdemi tárgyalására, mert

az ügyvédek ragaszkodtak ahhoz, hogy a vádiratot magyar nyelven is olvassák fel,

mivel a vádlottak nagyrésze nem beszéli az állam nyelvét.

Miután Rusu kapitány, a monstre pör hitese tolmácsa letette az esküt, a védők egy sokszorosított

Bota Joan tanító váratlan vallomástétele után kihallgatás végett beidéztek a Bukova uccai trafikost is, aki egyik ámulatból a másikba esett, amikor a hamis kétélejesek felől érdeklődtek nála, amikor pedig a fiatal embert megmutatták neki, kijelentette, hogy életében nem látta és az sem felel meg a valóságnak, hogy papír pénz helyett becsomagolt kétélejeseket adott volna vissza.

A rendőrség egyébként a nyomozás folyamán házkutatást tartott a fiatalember kolozsvári lakásán is, ahol azonban nyomát sem találták olyanszerű géppalkatrésznek vagy mechanikai felszerelésnek, amely a pénzhamisítás látszatát kelthetné.

Az eredménytelen házkutatás után a rendőrség részletes jelentésben értesítette a Keresztes községbeli csendőrséget a különös ügyről, kérve a szigorú vizsgálat megindítását annál is inkább, mert az a gyanu merült fel, hogy a letartóztatásban lévő tanító fájában készített volna a hamis pénzeket és semmi esetre sem Kolozsváron állította fel a zug-pénzverdét.

A titokzatos pénzhamisítási ügy teljes tisztázásáig is Bota Joan tanítót az ügyészség előzetes letartóztatásba helyezte, a pénzhamisító készülékek felkutatására pedig megtörténtek a szükséges intézkedések.

készen magyarra lefordított vádiratot adták át a tanácsnak, amelyből aztán

több mint egy órán keresztül magyar nyelven felolvasták a vádakat,

amelyeket a hadbírótságot emelt 114 munkás és intellektuel ellen.

A vádirat magyar nyelven való felolvasása után a védők újra pergátló kifogásokkal próbálkoznak. Petre Zisu bukarostú ügyvéd rámutat arra, hogy

az ostromállapot magában véve is alkotmányellenes szituáció

és így a monstre-pör letárgyalására a hadbírótságot nem lehet illetékes, hanem kizárólag csak a polgári bíróság.

A vita kapcsán Negulescu hadbiztos replikázik. A többi védőügyvédek hasonló értelemben beszélnek és kézzelfogható bizonyítékokkal próbálkoznak igazolni állításuk helyességét.

A hadbírótságot tanácsa két óra előtt néhány perccel visszavonul és egyhangú szavazással

elveti az ügyvédek által tett indítványokat.

Abban azonban sikerült megegyez-

niük, hogy a hadbírótságot néhány napra elhalassza az érdemi tárgyalás megkezdését, mert legalább 24 óra idő kell ahhoz, hogy a per hiányzó tanuit beidézhessek, amellyel pedig sok technikai ügyet kell még elintéznünk, aminek szintén idő kell.

Ilyen körülmények között ma délelőtt 9 órakor a forma kedvéért megnyitják a tárgyalást, majd az elnök annak folytatását egészen hétfőig felfüggeszti.

A belga konzul a gázgyár ügyében egyezkedési ajánlatot tett

(Cluj—Kolozsvár, szept. 12. A Mai Világ tudósítójától.) Kolozsvár városa és a gázgyár részvényesei között folyó háborúságot számos cikkben ismertette a Mai Világ. A gázgyár igazgatósága mint ismeretes, semmi gondot nem fordít arra, hogy a gázgyárat rendszeresen modernizálják, semmiféle új investíciót nem eszközöl, habár erre a várossal kötött szerződése folyamatosan kötelezne lenne és így az a veszély fenyeget, hogy mikor a szerződés lejár és a város házikézelésbe veszi át a gyárat, nem gyárüzemet kap, hanem ócskavashalmazt. A városi tanács bíróság megállapította, hogy a gázgyár igazgatósága a szerződészések sorozatát követte el és megette az előkészületeket a szerződésnek bírói uton való felbontására.

Jaumotte belga konzul, a gázgyárnak fő részvényese, hogy elkezdje a szerződés felbontását és a gyár igazgatósága ellen indítandó kártérítési pert, ma megjelent a kolozsvári városházán, hogy egyezési ajánlatot tegyen a városi tanácsnak. Munkatársunk beszélgetést folytatott dr. Mihali Tivadár kolozsvári polgármesterrel, aki a következőket mondotta a gázgyár ügyéről:

— Jaumotte belga konzul egyezkedési ajánlatot tett szóbelileg a városi tanácsnak, de ajánlatát nem konkretizálta. A konzul arra kérte a tanácsot, hogy tegyen ajánlatot arra nézve, hogy miképpen lehetne békés megegyezést létrehozni.

— Miután Kolozsvár város ügye oly kedvezően áll a gázgyárral szemben, hogy a tanács ragaszkodhatik a legelőnyösebb feltételekhez, elutasítottuk a gázgyár fő részvényesének kérését azzal, hogy öneki kell megtenni először az ajánlatát. Az esetben, ha a belga konzul ajánlata teljesen kielégítő lesz, a városi tanács hajlandó állani attól, hogy jogait peres úton érvényesítse a gázgyárral szemben.

— A belga konzul 15 napon belül írásban is megteszi egyezkedési ajánlatát.

A horvát parasztpárt „gyulafehérvári kongresszust” tart Zágráb mellett

(Zágráb, szeptember 12.) A lapok jelentése szerint a horvát parasztpárt a jövő hónap elején a Zágráb mellett Susák helyiségben a román nemzeti parasztpárt gyulafehérvári kongresszúsához hasonlóan parasztnagygyűlést tart, amelyen a párt vezetőségének valamennyi tagja részt fog venni.

Amennyiben a kormány a gyűlést betiltatná, úgy azt más helyen és más formában fogják megtartani.

Elegáns

Szörme-
modellek

DÉRI LAJOS

SZÖRMEÁRUHÁZÁBAN
CLUJ, MEMORANDULUI 3. SZ.
TELEFON 12-12

„URANIA”-MOZGÓ

Premier! — HARRY PIEL közkedvelt művész

Egy éjszaka rejtelmek

legújabb filmében. — A világhírű művész legutóbbi kalandjai.

„SELECT”-MOZGÓ

Óriási sikerrel folytatja Harry Liedtke és Maria Paudler bemutatását

N Á S Z U T

nagyszerű szalonvigjátékban. — (Monopol Filmcentrale).

Balán részletes vallomást tett a vizsgálóbíró előtt a fegyházból való szökéséről és elkövetett gyilkosságairól

Hét gyilkosságot ismer be a veszedelmes rablógyilkos, aki bevallotta, hogy kedvtelésből gyilkolt

Nyomoznak Balán cinkostársai után

(Fogaras, szeptember 12. A Mai Világ tud.) A fogarasi kórház, melynek egyik ágyában a hírhedt rablógyilkos, Balán fekszik, valóságos zarándok hely lett. A könnyek népe tömegesen keresi fel a kórházat, hogy a veszedelmes gonosztevőt láthassa. Messzi földről automobilon érkeznek a kíváncsiak, akik Balánt, a vérszopót kívánják látni és a kórház igazgatósága alig tudja a bandita beteggyától távol tartani az érdeklődő kíváncsiak tömegét.

Balán vallomása

Aibuleanu vizsgálóbíró állandóan Balán beteggyánál tartózkodik, hogy azokban a percekben, mikor a gyilkos eszméletlenül van, kihallgathassa. A vizsgálóbíró most azokat a körülményeket kutatja, amelyek között Balánnak sikerült megszöknie az Ocnele Mare-i fogházból. Balán az első időkben nem akart semmiféle felvilágosítást adni a szökés körülményeiről, mert azt állította, hogy öt társával, kikkel közösen szöktek meg,

megesküdtek arra, hogy meggyilkolják azt, aki a szökés körülményeiről felvilágosítást ad.

Mikor a vizsgálóbíró megnyugtatta, hogy szökevényi társai valamennyien elestek a csendőrökkel vívott harcokban, végre megoldódott a nyelve és vallani kezdett.

Elmondotta, hogy öt társával, Vasca, Romanovici, Paul Nicu Japa és Nikei nevű gyilkosokkal közös cellában laktak amely az őrség szobájával volt határos. Kiástak több hétig tartó munkával a falat és egy éjjel, mikor az őrséget váltották, kiütötték az utolsó elválasztó téglákat is is

az őrség szobáján keresztül kimenekültek a fogházból.

Szökésüket pár perc múlva észrevették és üldözni kezdték őket. Balán elvált társaitól és Vladeni felé menekült az éj sötétjében. Pár napig az erdőben bujkált, mert félt a fegyverruhájába emberek színe elé kerülni és ezalatt mindössze farüggyekkel és bogyókkal táplálkozott. Ekkor

elhatározta, hogy bárki kerül elébe, meggyilkolja.

Egy hajnalban észrevette, hogy egy munkás lerakja a ruháit az erdő közelében folyó patak partján és fürdési készül. Ellopja a ruhákat és átöltözve elmenekült Nagydisznód felé. Utközben egy elhagyott házban egy manlichert talált 17 golyóval, amit ellopott és az első embert, akit Nagydisznódon utjában talált, — Klein posztógyári könyvelőt — meggyilkolta. A gyilkosság elkövetése után a Belia havasra menekült, hol Scarlot A. pásztornál meghalt, majd reggel összeveszett vele és agyonlőtte. Innen Porumbákra ment, hol az államfőnököt lőtte le és rabolta ki.

A porumbákai bűntény után Brassóba, Ploestibe, Feketealomra és Uj-sinkre tett kirándulásokat, hol elköltötte pénzét, majd visszatért Feketealomra, hol elkövette a hármas gyilkosságot.

Balán vallomásában nem igyekezett menteni magát. Bevallotta, hogy **gyilkosságainak nagyrésztét kedvtelésből követte el, mert vért akart látni**

és egyedül a feketealmi hármas gyilkosságról állítja, hogy ott kényszerítve volt ölni önvédelemből. Összesen hét gyilkosságot ismer be, amit életében elkövetett.

Voltak-e Balánnak bűntársai

A Belia-havasokban elkövetett gyilkossággal kapcsolatosan Albuleanu vizsgálóbíró megállapította, hogy mikor Balán agyonlőtte Scarlet Andrei juhászt, jelen volt egy Hartovan Hucici nevű másik juhász is, aki a Vladului Muscel völgyi Berewescu karámban szolgál. Rendeletet adott ki a musceli csendőrségnek, hogy tartóztassák le a juhászt és állítsák elő a fogarasi ügyészségen. A vizsgálóbíró megállapította azt is, hogy Balán Brassó, Ploesti, Feketealom, Porumbák és Uj-sinken kívül, Ucenii, Ilenii, Văcăria Mică, Văcăria Mare és Szombaffalva községeket is felkereste. Megállapítást nyert az is, hogy Brassóban hatalmas vadászkést vásárolt és a Mura-éteremben étkezett állandóan. Habár Balán nem árulta el, hogy bűntársai lennének, a vizsgálóbíró véle-

ménye szerint mégis voltak cinkosai.

Szabdlábra helyezték Flukus korcsmárót, kit mint Balán bűntársát tartóztattak le

Megoldódott annak a rejtélye is, hogy miképpen tudott Balán oly hosszú ideig rejtve maradni az üldöző hatóságok elől. A vizsgálóbíró megállapította, hogy a havasi pásztorok rejtgették Balánt, aki hatalmas összegeket fizetett a neki eladott élelmiszerekért.

A pásztorok nem akarták a jó vért elveszíteni és így inkább elrejtették a veszedelmes haramiát az üldöző csendőrök elől.

A vizsgálat folyamán kiderült, hogy Dávid Traian nevű közlegény, akit mint Balán bűntársát tartóztattak le, a porumbákai rablásból kifolyólag, ebben az ügyben ártatlan és semmiféle összeköttetése nem volt Balánnal. Flukus nagysinki korcsmárót pedig, akit mint Balán bűntársát tartóztattak le ártatlan és a mai nap folyamán szabdlábra helyezték.

Albuleanu vizsgálóbíró most az irányban folytatja a vizsgálatot, hogy

kik voltak azok, akik Balánt Chiujea nagysinki pap vagyoni viszonyai felől informálták,

miután Balán elfogatásakor bevallotta, hogy a nagysinki pap kirablására és meggyilkolására jött a környékre.

A vizsgálóbíró ez ügyből kifolyólag számos havasi pásztorot idézett be kihallgatásra.

Ujabb milliárdos panamát leplezték le Bukarestben

Ismét több milliárddal károsították meg az államot

(BUKAREST, szeptember 12. A Mai Világ tudósítójától.) A Dreptatea című lap tegnapi száma feltűnő cikkben számol be arról, hogy a főváros mellett levő Ocuița és Gura-Ocuița nevű regáti városokban milliárdokra rugó panamákat leplezték le.

A legujabb panamáról Al. Ivăncescu állami főmérnök részletes jelentést tett az igazságügyi miniszteriumnak és a jelentésből kitűnik, hogy ezeken a vidékeken is, akárcsak Dămbăvița, hatalmas kiterjedésű petróleumterületeket loptak el az államtól. A milliárdos panama központjában a Romano-Africa petróleumtársaság áll, amelynek igazgatósága még az elmúlt év tavaszán hajtotta keresztül a milliárdos „tranzakciót”.

A Dreptatea leleplezése óriási feltűnést keltett.

Megnyilt

PAPP & FELSZEGI

Kolozsvár legelegánsabb

uri divat áruháza, Főter 14.

Erica cipőáruház mellett.

Szereti-e a gyermekét?

II akkor

Siposnál

vegyen neki harisnyát, kötött mellényt és az egész iskola időnyre megszabadult a gondjaitól!

Szereti-e saját magát?

akkor Siposnál vegyen magának és hozzátartozóinak harisnyát, kötött mellényt, pulóvert, keztüüt, uri- és női divatcikkeket, csipkét, szallagot, fehérneműt alsótrüco-ruházatot és mindenféle rövid árut. Vidékről levélileg is rendelhet. Meg nem felelőért a pénzt is visszaadja

SIPOS

Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 8. sz. Telefonszám 720

Spanyolországban újabb összeesküvést fedeztek fel

(Páris, szeptember 12.) A spanyol határról érkezett hírek szerint a spanyol rendőrség újabb összeesküvést fedezett fel. Madridban, Barcelonában és más városokban számos letartóztatás történt. Mindenütt teljes a nyugalom.

Barcelonai jelentés közli, hogy a kormány mindenütt ura a helyzetnek. A rend és a nyugalom a felfedezett összeesküvés főfészkeiben is helyreállott.

November 6-án tárgyalják Erdélyi Béla bűnügyét

(Budapest, szeptember 12. A Mai Világ tud.) A büntetőtörvényszék őszi ülészakán két nagyobb szabású és hosszantartó büntügyi főtárgyalás fogja foglalkoztatni a törvényszék büntető tanácsait.

A Tatay tanács előtt folytatják le Nagy István felfüggesztett és letartóztatásban lévő törvényszéki bíró ismert bűnperét, melynek a fővádlotton kívül még tizenhét vádlottja van. A tárgyalás kezdőnapja október huszonegyediké és a bűnügy szövevényes volta s a bejelentett tanuk nagy száma miatt számolnak azzal, hogy a bűnper csaknem két hónapon át kell tárgyalni ítéletig.

A másik nagyobb érdeklődésre számot tartó ügy a hitvesgyilkossággal vádolt Erdélyi Béla bűnperé, amelyet Schadt Ernő tanácselnök tanácsának osztottak ki s a főtárgyalást november hatodikán kezdik meg. Ennek a pernek a tárgyalása is el fog tartani legalább három hétig, mert több mint kétszáz tanut kell kihallgatni. A közönség és jogászok körében mindkét bűnper tárgyalása elé óriási érdeklődéssel tekintenek.

1 méter díszter selyem

171 lej

Glück József divatáruházában
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 21.

HÁZIBARAT

A legszenzációsabb magyar ujdonság a budapesti Vigszínház óriási sikerű attrakciója, Szenes Béla és Nóti Károly Premierje Kolozsvárott: szombaton este!

Fiu lett a lányból

Különös felfedezés egy francia fogház női osztályán

(Páris, szeptember 14. A Mai Világ tudósítójától.) Példátlan eset történt a napokban a montpellier-i fogházban. Az egyik fogházőr megjelent a fogházigazgatónál és jelentette neki, hogy a női osztály egyik foglya panaszt akar tenni előtte. A fogházigazgató megkérdezte az őrtől, nem tudja-e mi a baj, mire az őr mosolyogva rántott egyet a vállán és így válaszolt:

— Badarságot beszélnek a női osztályon.

— Vezesse hát elő azt a nőt! — adta ki a parancsot a fogházigazgató.

Szóke, huszonnégy éves, szép-arcu cseléd állt a fogházigazgató elé. Ez a nő kisebb lopások miatt ült a fogházban. Kipirult arccal, szégyenkezve és dühösen panaszkodott el a leány a fogházigazgatónak azt a furcsa esetet, ami vele történt és ami izgalomba hozta a fogház egész női osztályát.

— Hárman vagyunk közös cellában — beszélt a leány. — Egy arab nő, aki részegeskedés miatt betrányt okozott, azután egy Juliette Renondon nevű szállodai szobalány... Itt valami borzasztó dolog történt. Tessék intézkedni. Ez a Juliette különös dolgot művelt velem. Éjszaka arra ébredtem, hogy valaki simogatja az arcomat és hevesen megcsókol. Felugrottam és láttam, hogy Juliette ül az ágyam szélén. Atőle, tovább csókolgat. Ez a Juliette — férfi! A fogházigazgató megdöbbenve hallgatta ezt az elbeszélést és azonnal intézkedett, hogy vezessék elébe ezt a Juliette Renondon nevű foglyont.

Egy héttel ezelőtt történt, hogy a rendőrség letartóztatott egy pincért, Jules Labouryt és egy szobalányt, Juliette Renondont. Mindkettőjüket lopásokon érték és a vizsgálat megállapította, hogy a pincér és a szobalány egy év óta rendszeresen fosztogatták a szállodai szobákat. A szálloda tulajdonosa egy időben fogadta fel őket és eleinte semmi panasz sem merült fel ellenük. Letartóztatták mindkettőjüket. Labouryt a férfiosztályon, Juliette Renondont pedig a női osztályon helyezték el.

Most aztán, amikor Juliette Renondon a fogházigazgató előtt állt, kiderült, hogy a rabnő csakugyan — férfi. Azt a furcsa történetet adta elő, hogy tizennégy éves koráig valóban leány volt és ebben az időben férfivé változott, de anyyira megszokta a női ruhát, hogy egyáltalán nem volt kedve nadrágot, gallért s nyakkendőt felvenni. Az orvos megvizsgálta a különös foglyot. Az orvosi vizsgálatnak az volt az eredménye, hogy a tolvaj „szobalányt“ a fogház férfiosztályára szállították át.

Német és magyar
PERFEKT LEVELEZŐ
(mindkét nyelven)
GYORS- ÉS GÉPIRÓNÓ
azonnali belépésre

állást keres!

Ajánlatokat „Perfekt“
címen kiadóba kér.

A kormány a Népszövetség útján kéri ki az Oroszországban maradt hadifoglyokat

Szivbemarkoló szomoruhangu memorandumban írják le a Szibériában rekedt hadifoglyok sorsukat

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 12. A Mai Világ tud.) A világháború egyik szomorú maradványa: a hadiárva és hadiözvegy. Közismert tény, hogy különösen a csatolt területeken százával vannak olyan családok, akik rettenetes nyomorba jutva minimális hadiségélyükből élnek máról-holnapra és évek óta hiába várják haza a szibériai hőmezőkről az apát vagy a testvért, aki kenyeret adhatna az éhezőknek.

A Szibériából hazakerülő foglyok megdöbbenő színekben festik le az osztrák—magyar monarchia csapataiból Szibériába került erdélyiek helyzetét, akik a legalacsonyabb rabszolgasorban sinylődnek több, mint egy évtized óta, mert az otthonmaradottaknak mindezekig nem sikerült egy platformot létrehozni, amely lehetővé tenné a Szibériában ezerszámra nyomorgó erdélyiek hazatérését.

Az erdélyi hadifoglyok megdöbbenő helyzete készítette arra a „Volt önkéntesek szövetségét“, hogy lépéseket tegyenek a román kormánynál az erdélyi, bánági, máramarosi és bukovinai hadifoglyoknak Oroszországból való hazaszállítása érdekében.

Az önkéntesek szövetsége, amelynek tagjai az osztrák—magyar hadsereg volt katonái, ebből a célból részletes memorandumot terjesztettek fel a kormánynak, amelyben teljes nyíltsággal fellárják a Szibériába került romániai hadifoglyok megdöbbenő helyzetét.

Szomorú üzenet Oroszországból

A memorandum aláírói elmondják, hogy mindannyian részt vettek a világháború kegyetlen vérfürdőjében és a hadifogság kálváriás útját is végigjárták, ahonnan a kinszenvedésektől megrokkantán, betegen tértek haza.

A hazatérés azonban nem sikerült mindannyioknak és a romániai hadifoglyok nagyrésze még ma is a szibériai hósvatagok kegyetlen elnyomóinak szöges korbácsai alatt szenvednek, másokat japán és kínai városokba hajtott a kegyetlen végzet.

Megbízható híradások számolnak be arról, — folytatja a memorandum — hogy Szovjetország különböző kiterjedő hatalmas tömegekbe verődve erdélyi, bánági és bukovinai román és

magyar hadifoglyok várják a hazatérést reménytelenül, mert az orosz kormány munkákra kívánja felhasználni ezeket az agyongyötört embereket.

Legutóbb is egy nagyobb jávai embertranszportból váltak ki a romániai hadifoglyok, hogy együttesen meneküljenek a fogságból, közülük azonban, csak egy embernek sikerült átjutni a demarkációs vonalon, a többieket vagy agyonlőtték, vagy pedig visszavitték a táborba, ahol a legembertelebb módon bántak el velük.

Sürgősen kell segíteni

A memorandum ezenkívül a szibériai embertelenségek megdöbbenő sorát tárja fel, majd határozott formában körülírja azokat a módokat, amelyeknek igénybevételével sürgősen segíteni lehetne a helyzeten.

A volt legionisták kéri, hogy a kormány járjon közbe a Népszövetségnél és a Vörös Kereszt egyesület központi direktoriumánál és kérje a nemzetközi szervek segítségét az orosz fogságba került erdélyi, bánági és bukovinai hadifoglyok hazajuttatása érdekében. A Népszövetség és a Vörös Kereszt rendezzen ankétokat, hogy a szibériai hadifoglyok helyzete végre tisztázódjék.

Ugyanakkor pedig — fejezi be a memorandum — az illetékesek járjanak közbe magánál a szovjet kormánynál is és eszközöljék ki a román állampolgárságu volt osztrák—magyar hadseregben szolgált katonák hazabocsátását.

Ugyanezt a memorandumot egyébként a Fidac-nak, a romániai invalidusok központi szövetségének is megküldték, azzal a megjegyzéssel, hogy a Fidac egy bizottságot delegáljon, amely adott esetben elutazhatna Oroszországba a romániai hadifoglyok identifikálása végett.

Komoly és nemes kezdeményezés megnyilvánulása ez a memorandum. Sok száz meg száz hadiárva és nyomorgó édesanya lelkében fogja felébrésztetni a remény sugarát: hátha a kenyéradó elveszettek mégiscsak megkerülnek és két évtized után hazatérnek otthonukba?

Miért kívánja a városi tanács a maximális árak felfüggesztését

A városi tanács nyilatkozata a Curentul gyanúsítására

(Cluj-Kolozsvár, szept. 12.) A Curentul szeptemberi 10-i számában éles támadást intézett a kolozsvári városi tanács ellen, amelyre az adott alkalmat, hogy a városi tanács intervenciós belügyminiszterrel a maximális árak felfüggesztésének érdekében. A Curentul tudósítója, anélkül, hogy neveket említett volna, azzal gyanúsítja meg a Tanács egyes tagjait, hogy azért kívánják az árak szabadforgalmának visszaállítását, mert ebből anyagi előnyök származnak számukra. A városi tanács a Curentul cikkével kapcsolatosan nyilatkozatot adott ki, amelyben a következőket állítja:

A kolozsvári városi tanács többszörösen megismételt komoly vizsgálatok után megállapította, hogy az elsőrendű fontosságú közszükségleti cikkek igen gyakran eltűnnek a piacról a maximális árak következtében. Ez a helyzet magától felveti azt a kérdést, hogy mire van inkább szüksége a város lakosságának: maximális árakra, vagy élelmiszerekre?

Rendkívüli törvényekkel és rendelkezésekkel egyetlen országot, vagy várost sem lehet kormányozni. Vég eredményben nem rekvirálhatjuk az élelmiszert, sem más kivételes eszközt nem alkalmazhatunk, miután az árakat kizárólag a kereslet és a kínálat törvénye szabja meg. A városi tanács szíven viseli a fogyasztók érdekeit, de mégsem kívánhatja a termelőköt, hogy ráfizetéssel adják áruikat. A rendkívüli szárazság tönkretette a takarmányt és a városi tanács hiába maximálja olesó áron a tejet, vaját, vagy szalonnát, mert a termelők, ha az árak nem fedik a való helyzetet, inkább elkerülik a kolozsvári piacot, mintsem veszteséggel adják el áruikat.

Kolozsvár tanácsának kötelessége, hogy gondot fordítson arra, hogy a város lakossága élelmiszerekhez jusson. Ezt pedig csak úgy érheti el, ha a szabad verseny folytán a piacot ellepi az élelmiszerkereskedők áruikkal. A bukaresti piacon, mely pedig olcsóságáról híres, nincsenek maximális árak és mégis telli van a piac a legszebb áruval. Ezért szükséges a maximális áraknak a felfüggesztése.

Szülők

leányaik és fiaik részére

Iskolai harisnyát
Iskolás szveteret
Iskolás egyenruhát
Iskolás egyensapkát
Iskolás egyenkötényt
valamint
Iskolai intézetekben
előírások

ágyneműt és fehérneműt
leány vagy fiuk részére szolid áron
és tartós kivitelben
csak a

Hercules Áruház-

ban Cluj,
Calea Regele Ferd. 12.
vásárolhat.

Megnyílt

ujonnan átalakítva

Diamanstein Lázár

női és férfi konfekció üzlete!

Elegáns

női köpönyegek, kész és rendelés után
féfiruhák kaphatók.

Nagy választék női szőrmebundákban

Valódi női szőrmebunda . . . . . 7500 Lei
Elegáns női köpeny, szőrmével . . . . . 2500 Lei
Divatos trenchcot . . . . . 1750 Lei
Finom plüssköpeny, szőrmével . . . . . 4000 Lei
Leányka köpeny . . . . . 1350 Lei

H I R E K

Draga Masina csütörtökön
 Draga Masina pénteken
 Draga Masina szombaton
 Draga Masina vasárnap
 Eredeti orosz kozák kóruossal
 és balalajka zenekisérettel

A CORSO FILMSZINHÁZBAN!!

Mérsékelttel felemelt helyárakkal. Szabad és kedvezményes jegyek nem érvényesek.

— Angheliescu nyújtotta az első segítséget a lundenburgi szerencsétlenség áldozatainak. Párisból jelentik: A lundenburgi katasztrófa alkalmával az első segélyt egy a vonaton utazó orvos nyújtotta a sebesülteknek. A csehszlovák lapok nagy elismeréssel emlékeznek meg az orvos önfeláldozó munkájáról. Ez az orvos Angheliescu közoktatásügyi miniszter volt, akinek kilétét csak később fedezték fel és amelyet melegen ünnepelnek Csehszlovákiában.

— Kállay Tibor kilépett az egységes pártból. Budapestről jelentik: Kállay Tibor, volt pénzügyminiszter ma levélben közölte az egységes párt elnökségével, hogy a pártból kilép. Az újabb kilépés minden valószínűség szerint szintén a Gömbös Gyula államtitkárrá történt kinevezésével áll kapcsolatban.

— Irredentizmus vádolja a Viitorul az Erdélyi Gazdasági Egyesületet. Bukarestből jelentik: A felhivatalos Viitorul, mely kisebbségi ügyekkel kapcsolatosan túlzásairól ismert, cikket írt az EGE nemrégiben Kolozsváron megtartott gazdanapjairól. A gazdanapok alkalmával megtartott gyűlések egyikén, mint ismeretes, indítvány hangzott el, hogy az erdélyi gazdák önkéntes adózás alá vessék magukat és a befolyó pénzből egy hitelintézetet létesítsenek, amely a megszorult gazdáknak segítséget nyújtson. Ezt a nemes célt használta fel a Viitorul vádaskodásai alapjául, azt irván, hogy újabb irredenta egyesületet akarnak alakítani az EGE kebelében és az önkéntes adózásokból befolyó összegek irredenta célt vannak hivatva szolgáltatni.

— Bővítik Kolozsvár villamoshálózatát. A kolozsvári városi villanyüzem nagyarányú munkálatokat hajtott végre a villanyhálózat kibővítésére. Az Eliade Rădulescu, Câmpului, Căstianu, Viilor, Verde, Albinei, Dragos Voda; Fluturilor uccákban új vezetékeket létesítettek és a Fântânelei, Thebe és Garibaldi uccákban kibővítették a hálózatot. Kicsérélték a Mikó uccában és a Gazdasági Akadémiában elhelyezett transzformátorokat, melyek augusztus 16-án villámsapás következtében kiestek, mert olyan állapotban voltak, hogy minden pillanatban rövidzárlattal fenyegetett, ami az egyetem egész vezetékhálózatát meggyújthatta volna. A villamosmű igazgatóságának július augusztus havi üzemi jelentése szerint az áramfogyasztás, ami az elmúlt év ugyanezen időpontjában 400—700 kilowatt között mozgott, az idén elérte az 1100—1500 kilowattos fogyasztást.

Lezuhant és porráégett pilotájával együtt egy olasz katonai repülőgép

(Bécs, szeptember 12.) Torino-i jelentés szerint a camptormioi repülőosztág egyik vadászrepülőgépe ma délután Novarra közelében ezeröttszáz méter magasságból lezuhant és elégett. Pilotája, Bazatti Giacomo őrmester

tűzhalált halt az égő lezuhant repülőgépen.

A katonai hatóságok megindítják a vizsgálatot a repülőgép konstruktőre ellen.

— Az Országos Magyar Párt székelvényudvarhelyi közgazdasági gyűlésének programja. Az Országos Magyar Párt Közgazdasági Szakosztálya folyó hó 12-én ülést tartott dr. Gyárfás Elemér elnöke alatt, melyen a szakosztály különböző foglalkozási ágbeli tagjai nagy számban vettek részt. Az ülés egyetlen tárgya volt az Országos Magyar Párt nagygyűlését megelőzően, október 23-án Székelyudvarhelyen tartandó közgazdasági gyűlés tárgysorozatának megállapítása és előadónak kijelölése. A szakosztály az egyes kérdések alapos megvitatása után a következő tárgysorozatot állította össze: 1. Pénzügy és kereskedelem; a) A lej stabilizációja, a külföldi kölcsön, a külföldi hitelek és a hadikölcsön kötvények. Előadó dr. Gyárfás Elemér; b) A magyar pénzügyintézetek együttműködése a többi gazdasági és társadalmi szervezetekkel. Dr. Balogh Elek; c) A hitelintézetek megbénító igazságszolgáltatási bajok. Előadó dr. Lerner Sándor; d) A kereskedelem szabadságát sértő rendelkezések. Előadó Kabos Ar-

MORON,

nagyszerű francia komikus a „Select“-mozgóban

min; e) A kereskedelmi és iparkamaráknál szenvedett sérelmek s felkészülés azok újjáavasztására. Dr. Zagoni István. 2. Iparügyek; a) A gyáripár helyzete és főbb sérelmei. Hexner Béla; b) A kézműipar helyzete és főbb sérelmei. Szabó Béni; c) Az ipari szakoktatás. Csicsár Lajos. 3. Agrárpolitika; a) A mezőgazdasági kamarák. Agrárreform. Dr. Abruđbányay Ede; b) A gabonaértékesítés és állatkereskedelem. Török Bálint; c) Mit tehetünk kis gazdáink többtermelése érdekében? Dr. Szász Ferenc; d) A székelyföldi közbirtokosságok szervezése. Dr. Csiby Andor; e) Az erdélyi magyarság mezőgazdasági szervezkedése. Mikó László.

— A városi tisztviselők ügyében Bukarestbe utazott a kolozsvári polgármester. Ma délelőtt a kolozsvári városi tanács megint ülést tartott a tisztviselők ügyében, amelynek határozata folytán Mihali polgármester, dr. Simon pénzügyi tanácsos kíséretében Bukarestbe utazott, hogy a kormánytól interveniáljon a tisztviselők érdekében. Kolozsvár városa néhány nappal ezelőtt memorandumot nyújtott be a belügyminiszterhez, amelyben felsorolta azokat a módokat, amelyekkel véglegesen rendezni lehetne országosan a tisztviselő kérdést. A memorandum alapján, amelyet dr. Pop Dénes városi főügyész készített, a miniszter, igérele szerint, országos jellegű döntést hoz a városi tisztviselők ügyében.

— Tischler Mór egymillióhatszáz-ezer lejért ajánlotta fel Kolozsvárnak papesti erdejét. Kolozsvár város törvényhatósági bizottságának legközelebbi közgyűlésén, melyet szeptember 24-én tartanak meg, a programponctok között egy erdővétel ügye is szerepel. Kolozsvár városának a megyében több kisebb-nagyobb birtoka van, melyek semmi jövedelmét nem hajtának. A városi tanács azzal a tervvel foglalkozik, hogy a nem jövedelmező birtokrészeit eladja és helyébe megveszi Tischler Mór Papesti községben 250 holdas erdejét, amelyet holdanként 6500 lejért kínáltak fel megvételre a városnak.

MORON,

nagyszerű francia komikus a „Select“-mozgóban

— Betiltották a bukaresti bikaviadalt. Bukarestből jelentik: Egy spanyol társaság elhatározta, hogy Bukarestben meghonosítja a bikaviadalt. Az első bikaviadalt ma este kellett volna megtartani, de a hatóságok betiltották.

— Csődöt kértek a Concordia ellen. Bukarestből jelentik: A Concordia biztosítótársaság ellen, amelynek igazgatóit tudvalevőleg letartóztatták, ma megnyitották a csődöt.

— Hatvány előtt kihirdették jogerős ítéletét. Budapestről jelentik: Avedik dr. tanácselnök büntetőtanácsa a budapesti büntetőtörvényszéken ma délelőtt hirdette ki a jogerős ítéletet Hatvány Lajos bűnperében. Hatvány az idézést a rabkórházban vette kézhez, ahol hónapok óta ápolás és gyógykezelés alatt áll. Tegnapi Hatványt autón átszállították az ügyésznek Markó uccai fogházába s ma elővezették az ítélet kihirdetésére. Hatvány a tárgyalóteremben az ítéletki hirdetés előtt beszélgetést folytatott Baracs dr. és Jakobi dr. védőivel. A büntetőtanács megjelent az ülésteremben, ismertette Hatvány előtt a kuria jogerős ítéletét. A bíróság a másfélévi börtönbüntetésből 8 hónapot és 15 napot vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett, s ezután annak megállapításával, hogy a jogerős ítélet végrehajtható, átadta Lindmayer dr. ügyésznek. Hatvány ezután ügyészi engedély alapján beszélgetést folytatott még az ítéletki hirdetésre megjelent hozzátartozóival, majd visszatért a fogházba, ahonnan ismét kórházba szállítják.

— Egy és egyenyed millió feletl inkasszált augusztusban a kolozsvári városi vízmű. A kolozsvári vízművek igazgatósága most terjesztette be a felügyelő bizottsághoz augusztus havi jelentését, amely szerint víz- és csatornadijakban 1,165.195 lejt inkasszáltak. Ezenkívül 90.506 lejt szedtek be büntetésekkel és magánmunkákból, valamint 98.895 lejt hátralékos díjakból. A jelentés szerint a bevétel nagyobb lett volna, ha nem függesztették volna fel a minimális vízdíjakról szóló rendeletet. A továbbiakban arról számol be a vízmű igazgatósága, hogy a régi vezeték a 34 éves használat folytán annyira megrongálódott, hogy alig lehet használni. Ezért a régi vezetékkel paralel irányban új vezetékeket fektettek le a Ferdinand király uton és szeptember és október havában a Ghica, Fântenele, Arteler, Tamas, Dimitrie Căntemir, Elis de Rădulescu, Julian Pop uccákban, valamint a Kerekdombon vízvezetékét létesítettek.

MORON,

nagyszerű francia komikus a „Select“-mozgóban

— Letartóztatták Vilmos császár sógorát. Brüsszelből jelentik: A belga hatóságok tegnap letartóztatták Zubkowitz, Vilmos császár sógorát, mert azzal a feltétellel adtak neki a hatóságok letételezési engedélyt, ha lakhelyét nem hagyja el. Zubkowitz azonban a tilalom ellenére is kiruccanást rendezett Luxemburgba, ami magára vonta a hatóságok figyelmét.

— Dr. Leitner Fülöp nyilatkozik a lakásháborús ügyében. A Hosszú-uccai lakásháborús ügyében, amely több ízben foglalkoztatta a sajtót is, dr. Leitner Fülöp házigazda nyilatkozatot küldött be a Mai Világnak, melynek közzétételét kérte a sajtótörvényre való hivatkozással. Dr. Leitner Fülöp nyilatkozata szerint ez év áprilisában értesítette lakóit, hogy költözzenek ki és megfelelő kártalanítást ajánlott fel nekik. A lakók az ajánlatot Grossmann József kivételével el is fogadták. A peres eljárás folyamán a bíróság Leitner doktornak adott igazat és elrendelte a lakó kilakoltatását. Az építkezési engedély ügyében pedig azt állítja dr. Leitner, hogy azt idejében megkapta a városi tanácstól, aminek következtében dr. Petersberger járásbíró hatálytalanította a feltételeken hozott 50 ezer lejes pénzbírságról szóló ítéletet.

**Kolozsvár
 legjobb kávéháza,
 szállója, étterme a**

NEW-YORK

**Elsőrangú konyha, tiszta, olosó,
 kényelmes szobák, a kávéházban
 elsőrangú italok**

Két ízben követett el öngyilkossági kísérletet a princiar szállóban lejátszódott szerelmi dráma hősnője

Szublímáttal megmérgezte magát, majd kiugrott a robogó autóból

(Bukarest, szept. 12.) Ma temették el Kisch kapitányt, a Primiarszállóban lejátszódott szerelmi dráma egyik hőst, aki féltékenységből rálőtt kedvesére, Maria Teodorescu, majd agyonlőtt egy főhadnagyot, akivel a nőnek viszonya volt és utána öngyilkosságot követett el. A temetésen résztvett az öngyilkos kapitány édesanyja is, aki ma reggel érkezett meg Szatmárról és többször elájult fia koporsójánál.

Maria Teodorescu, a szerelmi dráma hősnője a délelőtti folyamán

öngyilkossági szándékából nagymennyiségű szublímátot vett

be, de idejekorán észrevették tetését és gyomormosással megmentették az életnek. Maria Teodorescut, aki ellen az a gyanu merült fel, hogy kémkedési szándékából keresett a drámában szereplő tisztekkel összeköttetést, a délután folyamán autón kihallgatásra szállították a vizsgálóbíróhoz.

Utközben Maria Teodorescu

kiugrott a robogó autóból

és az ucca kövezetén borzalmasan összezuhanva magát. Súlyos sebesüléseivel kórházba szállították. Életben mardásához nincs sok remény.

Öt újabb letartóztatás a petróleum panamájében

(Bukarest, szeptember 12.) Az ügyészség öt újabb letartóztatást rendelt el a petróleumpanamában. Ionescu prahovai nagybirtokost azzal vádolják, hogy az Unirea petróleumvállalatnak olyan területeket adott el, amelyek nem az ő, hanem az állam tulajdonát képezték. Ezért 1 millió 700.000 lej készpénzt és nagyértékű természetbeni járadékjártulékot kapott.

Serban prahovai primárhelyettest, Bumescu erdész és Stefanescu bankárt, a területek átírása körüli visszaélésekkel vádolják. Vallamennyit a vacarestii fogházba szállították. Tegnap hallgatták ki Bur-san hunyadmegyei liberális képviselőt is, aki az Eldorado féle tranzakciónak előadója volt a kamarában.

A petróleum-panama ügyében a hét végére újabb letartóztatások várhatók. A beavatottak szerint három ügyvéd és egy volt avarescanus képviselő letartóztatására kerül a sor.

— A külügyminisztérium nyilatkozatot adott az Aichhorn-ügyben. Bukarestből jelentik: A külügyminisztérium ma nyilatkozatot adott ki az ismeretes Aichhorn-ügyben. Eszerint a kolozsvári magyar utlevél kirendeltség vezetőjének koporsóján nem volt diplomáciai pecsét és Gavru vámfőnök csak a koporsó burkolatát nyitotta ki. A nyilatkozat megállapítja, hogy Gavru vámfőnök nem követett el szabálytalanságot és ebben az értelemben fogják megadni a Magyarországnak szóló választ.

HÖLGYEIM! Szenzációs olcsó árban szerezhetik be a legújabb divatu kalapokat
»IDEAL« KALAPSZALON
Cluj, Str. Regele Ferdinand 8. (volt Wesselényi-utca)

A Népszövetség döntés helyett békés megegyezésre utalja az optánsörben Romániát és Magyarországot

(Bukarest, szeptember 12.) A Lupta értesítése szerint a Népszövetség Tanácsa ma utasítani fogja Magyarországot, hogy alkáncsak Románia szintén nevezzen meg egy speciális bizottságot, amely felvegye majd a tárgyalásokat az optánsör békés elintézésére.

A tanácskozások eredményéről a két állam bizottsága köteles a Népszövetség jövő ülészakán részletesen beszámolni és majd csak aztán fognak dönteni afölött, hogy az optánsör elintézésére delegáljanak-e nemzetközi döntőbírókat.

A nemzeti parasztpárt hivatalos kommunikét adott ki, amelyben kijelentette, hogy nem hívja össze megint az ellenparlamentet

Az őszi parlamenti ülészakon résztvesz a nemzeti parasztpárt is

(Bukarest, szept. 12.) A szeptember meghozta az első politikai szenzációt is. A Lupta ma esti számában azt a feltűnést keltő hírt közli, hogy a nemzeti parasztpárt, amely a tavaszi ülészakon nem vett részt a parlament ülésén, frontot változtatott és az

őszi ülészakon ismét bevonul a parlamentbe, hogy résztvegyen a törvényhozási munká-

latokban.

A Lupta híradását megerősíteni látszik a nemzeti parasztpárt hivatalos kommunikéje, amelyben a pártvezetőség bejelentette, hogy ősziire semmi körülmények között sem hívja össze az ellenparlamentet. A nemzeti parasztpárt kommunikéjét politikai körök élénken kommentálják.

Szeptember 17-én döntenek a kisebbségi iskolák nyilvánossági joga felől

Az új tanévben délelőtti-délutáni oktatás lesz a középiskolákban

(Bukarest, szeptember 12.) A közoktatásügyi minisztérium kebelében működő permanens bizottság, amely az iskolák nyilvánossági joga felől dönt, tegnap este ülést tartott, amelyen kizárólag a bukaresti német gimnázium nyilvánossági jog iránti kérelmével foglalkoztak. A bizottság hosszas tanácskozás után megadta a gimnázium nyilvánossági jogát. A többi kisebbségi iskola kérelme felett szeptember 17-én döntenek.

Csak Makkai püspökkel hajlandó tárgyalni a minisztérium a brassói református kereskedelmi iskola ügyében

Dr. Willer József magyarpárti képviselő tegnap délelőtti megjelent Rusu közoktatásügyi minisztériumi vezérigazgatójánál, hogy intervenszjon a brassói református kereske-

delmi iskola ügyében, amelynek megvonták a nyilvánossági jogát. Rusu vezérigazgató visszautasította Willer képviselő intervencióját és kijelentette, hogy csak Makkai püspökkel személyesen hajlandó tárgyalni a minisztérium ebben az ügyben. A további tárgyalásokat a brassói kereskedelmi iskola ügyében felfüggesztették Makkai püspök Bukarestbe érkezéséig.

Tordán alsó kereskedelmi iskolát létesítenek

A közoktatásügyi minisztérium elhatározta, hogy Tordán alsófokú kereskedelmi iskolát létesít. Az iskolát egyelőre a liceum helyiségében állítják fel.

Döntött a minisztérium az új középiskolai tanterv átmeneti idejének tanórái mellett is. Eszerint a középiskolákban délelőtti 8 órától fél 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig lesz tanítás.

Üvegesek
Kertészek
Építészek
Kereskedők
Uradalmak
Gazdálkodók
Földészek

FIGYELEM!

Olcsó táblaüveg

prima, kartelen kívül azonnali szállításra kapható

KEREKES ERNŐ
táblaüvegkereskedőnél, Cluj-Kolozsvár. - Telefon: 586

Ötven csendőr sortüzet adott, hogy elszállíthassák a szerencsétlenül járt gépész holttestét

(Oradea-Nagyvárad, szeptember 12.)

A Margittához néhány kilométerre eső Szunyogd községben óriási botrány játszódott le, melynek előidézője a környék parasztjainak babonája volt. Néhány nappal ezelőtt egy cséplőgépet szállítottak a községen keresztül és a göröngyös uton a nehéz gép felborult, maga alá temetve Pintyusa gépészt, akit agyonnyomott. A cséplőgép munkásai haza akarták szállítani Papfalvára a gépész holttestét, de a babonás falusiak nem engedték, mert azt állították, hogy ha halottat szállítanak a községen keresztül a környéket szerencsétlenség éri.

A szunyogdi parasztek az országot mellett egy gödröt ástak és pap nélkül, koporsó nélkül betemették a szerencsétlenül járt gépész holttestét, majd kapákkal, kaszákkal felfegyverkezett embereket állítottak a sir őrzésére, hogy a hozzátartozók el ne vihessék a holttestet, ha érte jönnének.

Mikor Pintyusa gépész családja hírét vette a szerencsétlenségnek, haza akarta hozatni a gépész holttestét. Pintyusa felesége megjelent Szunyogdon két csendőr kíséretében, hogy kiásassa az országot menti gödörből férje tetemét.

A felfegyverzett parasztek azonban olyan fenyegető magatartást tanúsítottak, hogy a csendőröknek menekülniök kellett.

A csendőrök Nagyváradról kérték telefonon segítséget, honnan automobilon ötven csendőr érkezett a helyszínére.

A kaszákkal felfegyverkezett falusiak szembeszálltak a váradi csendőrökkel is, akik végül is fegyverhasználatra voltak kénytelenek.

Az ötven csendőr sortüzet adott a legöbőbe, amely annyira megrémítette a parasztekot hogy menekülni kezdtek és a szerencsétlenül járt gépész családja az ötven csendőr fedezete mellett végre elszállíthatta a holttestet.

Harc az utódállamok kulturközeledéséért

(Gené, szeptember 12.) A Népszövetség 6. főbizottságában Vészi József azzal a magyar sérelemmel foglalkozott, hogy az utódállamok kormányai akadályokat gördítenek tisztára tudományos könyvek és műszaki folyóiratoknak az említett államok területére történő bevitelére. Javasolta, hogy

a nemzetközi szellemi együttműködés bizottsága terjeszsen határozati javaslatot ebben az ügyben a népszövetségi közgyűlés elé,

amelyben a bizottság leszögezi, hogy kívánatosnak tartja ennek az anomáliának a megszüntetését. Oprescu román és a cseh delegátus hosszabb vitába szálltak Vészivel. A bizottság ebben a kérdésben még nem hozott határozatot.

Tifusz és skarlátjárvány pusztít Nagyváradon

(Nagyvárad, szept. 12.) Nagyváradon a legutóbbi napokban 20 tifuszos beteget szállítottak be a járványkórházba. A városban van még 6 tifuszos beteg, akiket lakásokon ápolnak. A skarlátjárvány is erősen grasszál a városban. Eddig 20 skarlátos megbetegedést jelentettek be a főorvosi hivatalnál. Dr. Maior városi tiszti főorvos megtette a szükséges intézkedéseket a veszedelmes járványok elfojtására.

SPORTVILÁG

Dr. Lupp, Dörner és Schlosserné kitűnően szerepeltek a magyar tennisz bajnokságon

(Budapest, szept. 12. A Mai Világ tud.) A most lezajlott magyar tennisz bajnokságon Romániát az aradi dr. Lupp és Dörner pár és a brassói Schlosserné képviselték. Mindhármuk szereplése határozottan sikerrel járt, mert hatalmas nemzetközi erők küzdelmében is sikerült három harmadik helyet szerezniük. A férfi egyes bajnokság során dr. Lupp lett harmadik, a férfi párosban Lupp és Dörner, míg a női párosban a Kolozsváron jól szerepelt Oberschall Magdával Schlosserné ért el helyezést.

Legszébb küzdelmük a férfi párosban folyt le, ahol a fiatal Dörner szenzációs játéka a verseny meglepetése volt. A Kehrling—Péteri pár 6:4, 8:6 és 8:6 arányban irtózatos küzdelem után tudott csak szetteket kücsikarni tőlük. Itt különben dr. Lupp feltűnően gyengén szerepelt.

Pénteken kezdődik a kolozsvári Tennis Club házi bajnoksága

A kolozsvári Tennis Club pénteken kezdődő házi bajnoki versenye nagyszabású lesz. Külön meglepetés a nevezések nagy száma. Százhetven versenyző indul, úgyhogy a verseny lebonyolítása legalább egy hétig fog eltartani.

Új távúszótehetség Magyarországon. Sente Károly huszéves fiatalember Balatonkeneséről Tihanyig terjedő Balatonszakaszon, amely légyonallban 24 kilométer, 13 óra 07 perc alatt uszott keresztül. Sente pontosan reggel 5 órakor indult a balatonkeneseti mólóról és este 6 óra 07 perckor érkezett a tihanyi mólóra. A Balaton vize 17 és fél fokos volt. Sente Károly, aki különben az FTC tagja, ezután a bravúrja után a La Manche-csatorna átúsztatására készül.

Argentína legyőzte Uruguayt. Az amsterdami futballolimpiászi győztese és második helyezette a napokban találkozott Buenos Ayresban s ebből a küzdelemből az otthon játszó argentinaiak kerültek ki 1:0 arányban győztesként.

Turista kirándulás. Az Erdélyi Kárpát-Egyesület f. hó 16-án, vasárnap a turi bucsura való tekintettel kirándulást rendez a turi hasadékhöz. A gyalogosok Haltrich Árpád vezetésével szombaton este 11 órakor, a kerékpárosok vasárnap reggel 6 órakor indulnak a Matyas-háztól. Vendégeket mindkét csoportban szívesen látnak.

Petrovics Szvetiszláv ellen merényletet akart elkövetni egy belgrádi leány

Ha az enyém nem lehet, ne legyen másé sem — indokolta meg szándékát az elkeseredett szerelmes

(Belgrád, szeptember 12. A Mai Világ tud.) Petrovics Szvetiszláv, a világhírű filmszínész ellen, aki, mint ismeretes, Belgrádban tartózkodott, merényletet kíséltett elő egy előkelő családból származó tizenhatéves belgrádi lány. A szerb fővárosban mindenütt óriási tömeg vette körül a filmszínész gépkocsiját és a nagyrészt nőkből álló sokaság állandóan szinte hisztérikus lelkesedéssel ünnepelte a vászon hőst.

Petrovics Szvetiszláv az egyik belgrádi lap szerkesztőségében autogramokat osztogatott a jelentkezőknek. Szakadatlanul írta nevét az eléje rakott fényképes levelezőlapokra és már jó csomó aláírást osztogatott el, amikor egyszerre egy meglehetősen izgatottan viselkedő tizenhat év körüli jólöltözött leány lépett a művész íróasztala elé.

— Kérem — szólalt meg a leány az izgalomtól remegő hangon — kérem írja ezt alá.

Petrovics Szvetiszláv gépies mozdulattal nyúlt a feléje nyújtott papírlap felé, már éppen le akarta írni a nevét, amikor észrevette, hogy a lapon két tintával írt sor áll a következő szöveggel:

„Csak téged szeretlek, rajtad kívül senki sem érdekel a világon”.

A szöveg úgy volt elhelyezve a papírlapon, hogy Petrovicsnak csak a sorok alatt maradt volna helye a névaláírásra, úgy hogy a művész, ha autogramjával látta volna el a papírlapot, ezzel egy szerelmi vallomást hitelesített volna.

A filmszínész, amikor a különös szöveget elolvasta, meglepetve nézett fel az előtte álló leányra, aki zavartan elpirult és lesütötte a szemét. Petrovics, aki nem akart feltűnést kelteni, tekintettel a kíváncsiak nagy tömegére, nem csinált káoszt a dologból és

egyetlen tollvonással áthuzva a papírlapon álló szöveget, aláíratlanul visszaadta a lánynak, akinek erre könnyek szöktek a szemébe és hang nélkül eltávozott. Petrovics Szvetiszláv ezután az egyik vendéglőben nagyobb társasággal ebédelt. A szomszéd asztalnál egyedül ült egy belgrádi kereskedő. A kereskedő a filmszínész társaságát figyelte, amikor egyszerre észrevette, hogy az üvegajtóval elválasztott szomszédos szobában

egy fiatal nő kézt vessz elő retiküljéből és az éles pengével a kezében lábujjhegyen megindul Petrovics Szvetiszláv asztala felé.

A kereskedő, aki nyomban sejtette, hogy a filmszínész valamelyik hisztérikus imádója akar merényletet elkövetni Petrovics ellen, felugrott, észrevétlenül átsietett a másik szobába, ahol sikerült megállítani a nőt és kicsavarni kezéből a kést.

Amikor a leány látta, hogy szándékát felfedezték, keserves zokogásra fakadt. Percről-percre görcsösebben sirt s végül is szinte önkivületi állapotba esett és csak hosszabb idő múltán nyerte vissza a nyugalomát annyira, hogy összefüggő feleleteket tudott adni a hozzá intézett kérdésekre.

Batrgics vállatára fogta a leányt, aki keserves sírás közben ismerte be, hogy valóban meg akarta ölni Petrovics Szvetiszlávot. A nála talált kés vadonatúj volt és elég nagy arra, hogy súlyos, sőt halálos sebesülést okozhasson.

— Miért akarta megölni Petrovicsot? — kérdezte Batrgics.

— Szvetiszlávot minden nő szereti és minden asszony érdeklődik iránta, ezt pedig nem tudom elviselni. Tudom, hogy nem lehet az enyém, de akkor legalább ne legyen másé sem — hangzott a válasz.

ERICA CIPÓÁRUHÁZ

CLUJ, PIAȚA UNIRII 13

Szenzációs külföldi cipőújdonságok, luxus kivitelű trotteur cipők minden színben

Reklám széria 1020 lej.

Vidéki rendeléseket pontosan eszközünkkel **Tel. 578 Inter.**

A Dollár Biztosító Intézet nyilatkozata Mazzuchi inspector vizsgálatáról

(Cluj-Kolozsvár, szept. 12. A Mai Világ tud.) Tegnap délután szállt ki Mazzuchi kereskedelemügyi inspector a Dollár Biztosító Intézet működését ellenőrizni s e vizsgálatra a Dollár Biztosító Intézet az alábbi nyilatkozatot küldte be lapunknak:

Semmiféle szabálytalanságot nem fedezett fel Mazzuchi inspector ur. Szabálytalanságnak minősítette azonban, hogy az előlegképen folyósított nyugtákat az intézet megfelelő felülbélyegzés nélkül fogadta el a felektől. Ez azért történt, mert az intézet havonként utólag fizeti a tordai pénzügyigazgatóságnál a bélyegdíjakat.

A törvény a visszontbiztosításokkal foglalkozó intézetektől törvény szerű bejegyzést követel. A Dollár Biztosító a törvény előírásának eleget is tett, mert a tordai törvényszéknél szabályszerűen bejegyeztetett. Az érvényben lévő törvények szerint nincs szükség külön miniszteri engedélyre, mert ez csak a részvénytársaságokra nézve kötelező.

Tény az, hogy háromnál is 1400 személyből álló csoportunk van, a mely eddig 4 millió huszonkilenc ezer háromszázharmincegy lej fizetett be. Ebből az összegből 5 kötvényt teljes értékben azaz egyszáz ezer lejjel fizetett ki az intézet, míg 54 kötvényre mint első részletet 10.000 lej, összesen 540.000 lej fizettünk ki. Egy kötvényre pedig 50.000 lej előleget folyósítottunk. A fennmaradó 90.000 lejelet a haláleset bejelentésétől számított hatvan nap múlva az általános biztosítási feltételek értelmében szintén kifizettük.

Az inspector 358.475.— lej talált különböző jó bonitású tordai pénzintézeteknél elhelyezve, arra, hogy ebből sürgős haláleseti kifizetéseket eszközölhessünk. A Dollár Biztosító Intézet fenállása óta egymillió 90.000 lej fizetett már ki halálesetek után, míg kettőmillió öt százezer lej emésztettek fel az ügynöki jutalékok és költségek. Az intézet kasszájában 75.475 lej talált az inspector. — A Dollár Biztosító több mint egymillió lej költött el berendezési és beszerzési költségekre, melyet hogy a közönség pénzét ne használja fel, tartalék alapjaiból s alaptőkéjéből fedezett. A biztosító társaság beltagjainak magánvagyonára is mintegy hétmillió lej értéket képvisel, mely vagyon fedeztül szolgál abban a pillanatban, ha a haláleseti hozzájárulásokként befizetett pénz bármilyen módon megsorbíthatnák.

A Dollár Biztosító Társaságot méltatlanul érte az inspector nem eléggé objektív vizsgálata és a társaság a kellő lépéseket az inspector vizsgálatával szemben megtette.

Jelen nyilatkozatunkat üzletfeleink megnyugtására adjuk közre, mert az utóbbi időben tényleg fordultak elő egyes társaságoknál visszaélések, hol a közönség pénze elveszett, de a Dollár Biztosító Intézetnél meg van a kellő személyi és vagyoni garancia arra, hogy üzletfeleink pontosan és hiány nélkül ká lesznek elégitve.

Cluj, 1928 szept. 12.

Dollár Biztosító Intézet, Turda

Péter Antal Hirschfeld Tibor
vezérigazgató igazgató.

Üveg-udvar **FISCHER** Üveg-udvar

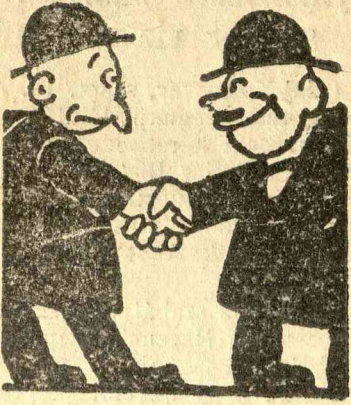
C L U J

Karlsbadi
Ebédlőszerviz
6 szem.
L. 780.-

Alpacca
Evőcszköz
6 szem.
L. 260.-

Karlsbadi
Kávészerviz
6 szem.
L. 960.-

Fogadjunk...

— Fogadjunk Pancser, el sem hiszi, ha mondom, hogy most ősszel kezd jobban menni a patikusoknak.

— Kolozsvárt a jobb üzletmenetet a városi tanácsnak köszönhetik...

— Csak nem beteg a tanács?

— Ami azt illeti, nem valami egészséges, de ezenkívül más oka is van. Egyik kolozsvári patikában a következő párbeszédet hallottam:

„Kérek egy aszpirint.”
„Porban, vagy ostyában?” — kérdi a patikus.

„Tessék csak ostyában adni, — mondta a vásárló, — mert por van nádkunk elég.”

— Mondja Pancser ur, má hír van a politikkában?

— Egy ismert politikus, aki purifikáló munkásságáról híres, egy kijárással foglalkozó képviselőtársával a parlament előtt sütkérezett a napon. Elmegy mellettük egy vidéki földműves és rábámul a kijáró képviselőre. A purifikáló rámutat a kijáróra és megszólítja a földművest:

„Mondja bácsi, ismeri ezt az urat?”

„Nem ismerem kérem, — mondja a bácsi, — én nem vagyok idevaló.”

„Éppen azért kérdem, — magyarázza a purifikátor, — mert ez az ur se idevaló.”

— Olvasta, hogy újabb öt petróleum panamistát tartóztattak le?

— Nagyon érdekes volt a kihallgatásuk. A vizsgálóbíró rájuk szólt:

„Nem szegyenlik magukat, az ország földjéből lopni?”

„Ne tessék haragudni, — mondták a panamisták, — azért egy cseppel sem lett kisebb, mert nem a területéből, hanem az általaiból loptunk.”

— Mindenesetre érdekes a védekezésük...

— Ebben maradjunk.

— Mondja Pancser ur, hogyan öltöztesse egy családapa gyermekeit, ha lopni nem akar?

— Vásároljon számukra ADLER Kolozsvári Szentegyház ucca 5. szám alatti üzletéből, hol a legolcsóbban kap gyermekruhákat és egyensúlykötőket.

— Pancser ur! Még egy tanácsot kérek, kezefogtam egy panamistával, vajjon nem lesz valami bajom belőle?

— Használjon ANGYAL fertőtlenítőt, mert az még a panama baci-lusokat is megöli.

Fővárosi kiállítású utcai és sport

öltönyök, felöltők már 4000 lejtől

E. Sylvester Ferenc

urissabóságában tesszünk Cluj, Minorilor 4 sz.

1 méter 80 cm.-es Opál 36 lej

Glück József divatruházában Cluj, volt Wesselényi M.-utca 21

Mi nem barrikádozzuk el magunkat sovinizmussal és hisszük, hogy a Művészet a lelkek találkozásának és testvérisülésének szentélye — mondja Nicolea Banescu, a kolozsvári román színház igazgatója

A román operaház új szezonjáról

(Cluj—Kolozsvár, szept. 12. A Mai Világ tudósítójától.) A színházi szezon már indulóban és azok közül a színházak körül is, amelyek még nem nyitottak, a kulisszák mögött már áll a lázas munka, szervezkedés, programösszeállítások az új színiévadra.

A néhány év alatt határozottan nyugati nivót ért román opera igazgatóját kerestük fel, hogy megtudjuk, mik a tervei az idénre. Nicolea Banescu egyetemi tanár és képviselő ép kórus felvételen van, amelyet személyes ellenőrzése mellett csinálnak. Amikor megtudja, hogy egy magyar lap munkatársa keresi leleplezetlen örömmel jön elénk és a legnagyobb készséggel veszi tudomásul jövetelünk célját: informálni a magyar közönséget terveikről.

Az opera október harmadikán nyit az Aidával. Már az első hónapban két premierjük is lesz. Színrehozzák Gluck Orpheusát és Smetana Eladott menyasszonyát. Az októberi műsoron szerepelnek még Lakmé, Faust, Fidelio, Alarcosbál, Sevillai borbély és a Bolygó hollandi.

A szezonban feltétlenül bemutatóra kerülnek Massenet Manonja, Mozart Figaro házassága, Offenbach örökszép operája a Hoffmann meséi és egy hazai szerzőnek, C. Dragoinak Caragiale drámájából irt operája is.

Az opera állandó bukaresti és külföldi vendégek szerepeltetésével teszi változatosabb műsorát. Felmerült a terv a kolozsvári és budapesti operák állandó vendég cseréjéről és nagyon szívesen látnák, ha magyar részről előmozdítanák a szép opera-programot.

Hogy az opera látogatását minél szélesebb réteg számára lehetővé tegyék, a jegyek árait leszállítja a lehetőségig. Egy héten háromszor lesznek opera-előadások, szerdán, pénteken és vasárnap és így reméli, hogy a közönség jobban fogja felkeresni az előadásait.

Mindent el fognak követni, hogy kifogástalan előadásokkal Kolozsvár zeneszerető publikumát megnyerjék.

Amikor megnyugtattuk, hogy erre számíthat, mert a kolozsvári operának külföldön is jó híre van, meg kér, hogy tolmácsoljuk üzenetét a magyar publikumnak.

— A magyar közönség nem látogatja eléggé előadásainkat — mondja elkomorlyodva az igazgató, — hogy miért?, hogy milyen motívumok vezetnek idegenségében — nem értem. Tudom, hogy a magyarság kulturált és zeneszerető közönség és éppen ezért hatványozottan fáj passzivitásuk. Véleményem szerint ezzel rossz szolgálót tesznek a megértés és közlekedés fontos ügyének. Mi nem barrikádozzuk el magunkat a sovinizmussal és hisszük, hogy a Művészet a lelkek találkozásának és testvérisülésének szent ügye. Szeretnők, ha a magyar közönség is így vélekedne.

Felvilágosítottuk, hogy a magyar közönséget semmiesetre a politika riasztja vissza az opera sűrű látogatásától, de sivár és reménytelen gazdasági helyzetük az, amely nem engedi meg, hogy kulturszükségleteiknek szívük szerint áldozhassanak, mint azt a magyar színházak kétségbeesztő sorsa is bizonyítja. (i.)

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban minden szó 2 lej, vastagabb betűvel szedve 4 lej. A legkisebb apróhirdetés 25 lej. Aláskeresők részére egyszeri hirdetés 20 lej. — Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Olcson eladó nagy telek Szántó-uccába kis családú gazdálkodónak igen alkalmas. Érdeklődni Györgyalvi-ut 23., Lukácsnál.

Főtértől pár lépésnyire gyönyörű szép szoba, fürdőszobával; ugyanott irodának vagy orvosi rendelőnek alkalmas három szoba azonnalra kiadó. Bővebbet Mester-ucca (Strada Bob) 2. a házfelügyelőnél.

Női- és férfi télikabátok! Női- és férfi ruhák! Gumiköpenyek, bőrkabátok, fin ruhák óriás választékban, legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrása, Park Áruház, Malom-ucca 6.

Pinczehelyiség, száraz, padozva és villanyvilágítással, Széchenyi-tér 6. szám alatt kiadó.

Horváth Géza diplomás balletmester, a kolozsvári Román Opera szolótáncosa, elvállal mérsékelt számban, kiképzésre növendékeket a ballet, a rakter és mondain táncokból. Elvállalja azonkívül kisebb csoportok ritmikus tanítását, valamint artisták képzését. Jelentkezések a Román Operában d. e. 10—12-ig.

Veszek ócska férfi ruhát, legmagasabb árrban a volt Biasini szállodában, Strada hátal az udvarban. Adolf Jakab.

Román, angol, francia, német, magyar olasz, szláv stb. fordítások. — Levelek, kérvények, periratok, tudományos, műszaki közgazdasági, irodalmi cikkek stb. Másolások, sokszorosítások. Dr. Mandel fordító-iroda, Str. Raliu (v. Kötő-ucca) 2. szám. Telefon 831.

Lakótársnőt keresek csinosan butorozott szobába, fürdőszoba használatra. Cim a kiadóban.

Egy házasság telek olcsón eladó azonnal beköltözhető. Kisfaludi-ucca 8.

Van szerncsém értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy Mode de Paris divatszalonomat a Strada Vlahuta (volt Bolyai-utca) a városi vízművekkel szemben helyeztem át. Vállalok angol és francia női ruhavarrást, ugyiszintén női és férfi fehérműt, kézi és géphímzést, előnyomtatást jutányos áron. Szíves pártfogást kér: Mode de Paris.

Avram Iancu, volt Petőfi ucca 18. jobbra, Francia nyelvtanítást adok kezdőknek és haladóknak. Irodalomból is. Cimet a kiadóban.

Ki lenne szórakoztató partnere két fiatal leánynak „Ősz” jellegre a kiadó-hivatalban.

FOTO IDEAL

fényképész és nagyítási műterme Cluj, Piața Cuza Voda 5. (VOLT BOESKAY-TÉR)

SZÍNHÁZ

SZÍNHÁZI IRODA HIREI

HETI MŰSOR

Csütörtök: *Hivatalnok urak*. Rátkay Márton vendégjátékával. Premier bérlet.

Péntek: *Árvácska*. (Rátkay Márton vendégjátékával. A bérlet.)

Szombat: *A házibarád*. (Ujdonság, előszór. Poór Lili főlépésével.) Premier bérlet.

Házibarád. Nagy eseménye lesz szombaton este a Magyar Színház-nak: Szenes Béla (A Gazdag lány, Buta ember, Alvó férj, Nem nőstülök szerzője) és Nótai Károly legújabb darabja, a Házibarád fog ezen az estén színre kerülni. A Házibarád-nak olyan sikere volt Budapesten a Vigaszínház-ban, amilyenre évek óta nem volt példa. A Házibarád ragyogó, ötletes, kacagtató, finom és érdekes. A Házibarád-tól olyan sikert vár az igazgatóság, mint a legdivatosabb operette ujdonságtól, éppen ezért tűzte ki egymásutáni négy estére. A Házibarád-ra igen gondosan, sok szeretettel és rendkívüli ambícióval készült a színház. A Házibarád főszereplői: Poór Lili, Marsi Gizli, Laczkó Aranka, Petróczy Alice, Székelyhídy Adrienne, Ozopán Flóri, Mészáros Béla, Hoykó Ferenc, Tóth Elek, Mihályfy László, Olasz Lajos, Ledvey Leó, Lantos Béla. A Házibarád premierje: Szombaton este lesz.

Rátkay Márton vendégjátéka. A legnépszerűbb és legünnepeltebb budapesti színész, Rátkay Márton, ma este folytatja diadalmas sikerű vendégjátékát. Ma abban a szerepében lép fel, amelyben országos hírűvé vált a neve: Földes Imre *Hivatalnok urak* Róth bácsiájában. A Hivatalnok urak a legaktuálisabb, legizgalmasabb dráma, amely hosszú évek óta nem szerepelt színházunk játékkönyvében s így a mai közönségre az ujdonság íngerével fog hatni. Éppen ezért tűzte ki az igazgatóság a mai előadást premiere bérletben. Holnap, pénteken az Árvácska című Zerkovitz operettet adják Rátkay Mártonnal.

Régi nyár. Folytak már a próbák a legközelebbi nagy attrakcióból: A Régi nyár című óriási sikerű revill-operettből.

Felelős szerkesztő:

SERESS JOZSEF

Londonból

legújabb női kabát- és costumszövetek

u. m.: Chevous,

Shetland, Fla-

usch, Kamelhaar,

Kushabure divat-

szövetek izléses

választékban

megérkeztek!!

Egyes kabátok.

Mintákat vidékre küldünk

Grünwald &**Steiner**

női divatkülönlegességek áruháza

CLUJ, PIATA UNIRII 12